

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

A. L. ED. LINDBLÖM.

N° 10. Lund Oktober 1841.

I. Original-Afhandling.

*Rön öfver vissa vextformers sjelfständighet som arter,
af E. Fries.*

Hos hvar och en, som är något närmare bekant med den speciela Botanikens utbildning, kan det icke annat än väcka förundran, att öfver en mängd vextformers bestämmande till arter eller afarter råder ännu samma osäkerhet hos olika Författare som för 100 år sedan och derutöfver. Onekligen måste således någon oriktighet ligga i sättet för frågans bedömande, då den icke lemnar något varaktigt och allmänt antagligt resultat. Till en del ligger väl grunden uti de olika begrepp man fäster vid *art*; men om man å ömse sidor erkänner vissa formers bestämda öfvergång eller åtskilnad, så förändrar det intet i *sak* (endast i framställningens form) om man under ett gemensamt namn, som *species*, förenar flera närbeslägtade, under antagande att de nedstamma från ett gemensamt urspecies. (Huru man får veta hvilka dessa urspecies äro, är icke nöjaktigt upgifvet). Förvillande blir likväl detta derigenom, att vetenskapens parasiter, hvilka antingen blindt hylla den nyaste åsigten eller mellan de olika meningarne följa pluraliteten, utan att märka denna skillnad och utan egen forskning, utgifva äfven sina meningar för bestämda omdömen. Grundorsaken anse vi likväl böra sökas dels i *förhastade omdömen* (samtliga Botanisterne hysa gerna billigt misstroende till former, som de ej sjelfva sett eller undersökt, men icke bör man derefter döma, för att icke likna

Mullvaden i Andersens sköna berättelse, som "alltid talte illa om solen och blommorne, emedan han kände dem intel"); dels i det alltför stora inflytande man lemnar sitt *subjektiva tycke*, såsom då man bedömer en vexts åtskillnad blott efter mer eller mindre olikhet i utseende, efter mer och mindre framstående karakterer, efter fördom för eller emot vissa författare o. s. v. Dertill kommer ett missförstånd af diagnostikens verkliga bestämmelse, nemligen att endast vara ett medel för okända vexters igenkännande (*medium agnoscendi*), men för att verkligen känna (*cognoscere*) en art måste man kunna frigöra sig från alla karakterer, både arters, släktens och familjers *). "Nullum est in rerum natura signum ubique constans, säger träffande Koch. Denna både för speciela Botaniken och Systematiken högst viktiga sanning, som så strider mot pluralitetens förhoppningar, blef först uttalad af Hr. Biskop Agardh, ehuru den för det oegentliga uttrycket, Naturens Logik, blifvit missförstådd. Också måste det alltid för dem, som endast fatta vetenskapen som en död bokstafsrigorism, utan den lefvande andans frihet, alltid förefalla som en svår, dunkel lära. Men icke förringar def de Matematiska sanningarnes riktighet, att man icke kan framställa en linea o. s. v. så som de ideelt måste upfattas; lika litet lider ett system (ty *hvarje system måste vara en ideel upfattning*) eller en artbestämning af tillfälliga afvikelser i naturen. Annorlunda upfattade äro system (äfven diagnostik) och natur rent af oförenlige eller ock måste man förneka den organiska naturens högsta princip, frihet i sin utbildning. Det är ock anmärkningsvärdt, att ju mera vikt man lagt på diagnostiken, på "differt a etc." desto mer har man ofta aflägsnat sig från naturen, desto flera halvä svarigheterne blifvit att reda sig i tvistiga fall. Innan arternas diagnostik infördes, var deras bestämmande visserligen svårare, men vanligen säkrare än med vår tids utbildade; utan jemforelse med

*) Ett exempel härpå följer under §. 13.

original-exemplar tilltror sig sällan någon nu reda sig i svårare fall. Må man därför aldrig uppskatta diagnostiken till något, som den ej kan blifva, emedan den alltid måste gå analytiskt till väga, men naturen i sin utbildning framgår syntetiskt. Det är endast derigenom, att man vanligen undersöker vissa torkade exemplar som visserligen icke förändras mer, (hit hörer den bekanta anekdoten om Botanisten, som tillfrågad om en okänd vext yttrade: jag skall prässa och torka den, för att examinera den), som man kunnat komma att tro på vissa karakterers oföränderlighet och att anse karakterers tillfälliga obliteration såsom något märkvärdigt. Det är just härigenom som de stora hopade Herbarierne i sednare tider mest ökat förbistringen i artbestämningar, der hvar och en, som icke genom modosam erfarenhet känner huru lång och noggrann undersökning af den levande naturen för hvarje fall fordras, tilltror sig efter allestädes ifrån hopsamlade och från sina naturliga omgifningar lösryckte fragmenter sitta till doms. De konsekvente resultaten se vi uti *Trattiniks* och en nyaste Författares (hvars namn jag dock redan glömt) monografier öfver *Rosæ*; den förre synes halva ungefär så många arter som exemplar, den sednare tre, nemligen: *Rosa berberidisfolia*, *lutea* och alla de öfriga under *Rosa variabilis*! — Härtill kommer modets vanliga oscillering, så att det vissa tider är modernt fördöma snarlika arters åtskiljande, andra deras förenande. För hvar och en, som önskar vinna ett stadgadt sjelfständigt omdöme, är isynnerhet nödvändigt vara på sin vakt mot dessa modets nycker, *men mest emot den under hvarje period herrskande*, som alltid ilar mot sin öfverdrift, för att framkalla reaktion, och aldrig deltaga i hyllande eller fördömande af de olika riktningarne *in abstracto*. Hvarken i den ena eller andra riktningen ligger i sig något berömligt eller fördömligt, utan endast i det sanna eller falska i båda. Ytterligheter hafva alltid funnits och skola alltid komma att finnas i båda, så länge man ej inskränker sig inom en bestämd erfarenhets resultat,

pröfvade likväl i vetenskapliga reflexionens spegel, ty blotta empirien förstår sällan rätt sjelf använda sina egna resultat.

Efter sistnämnde grundsats hafva vi pröfvat flera omtvistade vextformer, dels i naturen, dels genom odling, som vi aldrig försummade under vårt vistande i Lund och Småland, då vi dertill hade läglighet. Vi förbigå här alla former, om hvilka man mera allmänt synes förenat sig. Vi skola tillika fullständigare upgifva våra grunder, men det skall alltid vara oss kärt att blifva underrättade, fast vi icke alltid äro i stånd, att vexla meningar efter de nyaste utländske böcker oss falla i händerne. Men vi önska, att de som ogilla våra åsigter, äfven derföre ville upgifva sina skäl, emedan endast derigenom kan tvistefrågan närmare utredas* .

1. *Lactaca scariola* och *sativa*. Af den förstnämnde anmärker Prof. *Wahlenberg* en utmärkt varietet med nästan

*) Det icke ovanliga sättet, att blott framkasta tvifvel utan alla skäl, innebär en omöjlighet att lösa de samma. Så f. ex. kan jag icke inse allägsnaste anledning till tvifvel på att *Linné* tagit *Inula Britannica* och *Cucubalus viscosus* vid Kulla Gunnarstorp, utan likaså väl vid Wrams Gunnarstorp, ty de äro hafsstrands-vexter — och det sednare ligger långt inuti landet. Lika litet till bestridande af de allmänt bekanta lagarne för *Arctiernes* utbredning med många flera. Obegripligt för mig är äfven tviflet på vår bestämning af *Potamogeton marinus* L. . Då man för Svenskarnes *Rosa tomentosa* (som icke är Smiths, utan dess *Rosa mollis*, *Willdenows R. mollissima*, hvilken som Smith i Fl. Britannica upgifver står närmare *R. pomifera* än *R. tomentosa*, ja med den förre förenas af Reichenbach) emot vårt bestämda påstående upgifver *läderartade frukter i kanten glatta kronblad*, har man visst icke jemfört naturen, utan afskrifvit någon utländsk författare. Vi sökå aldrig utpeka misstag hos person, utan inskränka oss alltid att rätta misstag i sak, och det då den rör oss, men uti erkännande af det sanna och rätta, som tillkommer andra, är det alltid vår glädje att tillerkänna hvarjom och enom sitt.

odelade blad; dessa äro dessutom sällan vertikalt böjde och på undra sidan släta. Den förekommer vid Lund och Kalmar tillfalligtvis vexande bland normala, då den upvexer i dyfulla uptorkade gropar eller vid gödselsamlingar. Om dess identitet med den vanliga *Lactuca scariola* kan på stället intet tvifvel upstå, men några karakterer, som skilja den från den förvildade *Lactuca sativa* hafva vi, som den klarsynte *Koch* redan anmärkt, icke kunnat finna. Vid Enköping nemligen hafva vi sett tillfalligtvis förvildade exemplar af *Lactuca sativa*, som till alla delar likna den nämde formen af *Lactuca scariola*. Vi för vår del kunna ingalunda tvifla att *Lactuca scariola* är den vilda stammen för den odlade *Lactuca sativa*, så mycket mer, som den mindre afviker från den odlade än pluraliteten af våra kulturvexter, och man icke känner *Lactuca sativa* någorstädes som vild vexande. Båda de nämde arternas förhållande i härvarande Botaniska trädgård, der de sjelfve så sig, motsäger icke denna åsigt. Visserligen förekomma båda formerne äfven normala, men flera medelformer finnas derjemte, som man blir tvungen förklara för hybriditeter om vi icke, i hvad man så frikostigt tilldelar detta namn, heddre sågo tillfalliga afvikelser. Att för öfrigt kulturvexter förvildade icke fullkomligt återgå till den primitiva formen, utan oftare bilda en ny dermed analog, är tillräckligt bekant. Att *Lactuca capitata*, *crispa* och *laciniata*, som hos *Decandolle* anföras som skilda arter från *Lact. sativa*, alla utan fädernesland, endast äro ytterligare kultur-produkter af *Lactuca sativa* äro vi så mycket mer öfvertygade om, som de fullkomligen motsvaras af liknande former af *Brassica oleracea* m. fl. I allmänhet torde alla arter, isynnerhet de som höra till en Europeisk typ, men sakna känt fädernesland, böra räknas till misstänkte arter.

2. *Galia*. Släktet är märkvärdigt för fruktens föränderlighet. Utom de bekante formerna efter fruktens hårlighet och

glatthet *) hafva vi fästat upmärksamheten på ei form med större, en med mer än dubbelt smärre frön hos flera arter t. ex. *Galium verum*, *mollugo*, *boreale* m. fl. Men vi hafva nu en i vår tanka märkvärdigare observation att meddela. På de ställen vi för 30 år sedan togo *G. tricornis* har denna försvunnit eller rättare förvandlat sig till en ny, obeskrifven form, som kunde betraktas som ny art, om vi icke med största sannolikhet kunde antaga dess upkomst af *G. tricornis*; frukterna äro nemligen blifna håriga som hos *G. Aparine* (håren äro likväl mera glesa, vid basen tjockare liksom fruktens gryn blifvit förlängde uti en hårlig spets) och hela vexten lik *G. Aparine*, så att man svårligen kan urskilja den på annat än de treblommige efter afblomstringen klölikt inböjda blomskäften. Enligt det gängse begreppet skulle den blifva en planta hybrida (*Aparino-tricornis*); möjligtvis kan den, då dessa Galier närma sig till Polygamer (*Vaillantia* L.), ock upkommit af *Galium tricornis* befruktad af den sammastades i mångfaldigt större mängd vexande *G. Aparine*; efter våra åsigtter är den likväl snarare att anse som en af förändrad lokal (*G. tricornis* vexer normalt endast på kalk) genom tiden frambragt underart.

Snarare skulle man vilja anse *G. Mollugo clivale* Nov. fl. Su. för en bastard; ty den förekommer blandad mellan *G. Mollugo* och *G. saxatile*; liknar den sednare till utseende och vexasätt, men öfverensstämmer med den forra till sina karak-

*) Vi måste dock erkänna, att huru talande analogien än synes vara för föreningen af *G. Aparine* och *spurium* vi under 30 år, med upmärksamhet riktad på dessa, ännu aldrig lyckats finna någon direkt öfvergång mellan dem fast vi årligen sett båda i stor mängd både odlade och vilda. Väl hafva vi ofta funnit båda så intrasslade, att glatta och ludna frukter syntes förekomma på samma stånd, men vid nogare undersökning hafva de alltid tillhört olika. Väl hafva vi sett *G. Aparine* med nästan glatta frukter, men desse voro under luppen ojemna, icke så safiga, släta och glänsande som *G. spurii*.

terer. Hela beskrifningen på *G. insubricum* Gaud. passar på det nogaste till denna och skulle detta synonym vara riktigt, så förfaller likväl äfven denna hybrida upkomst helt och hållet; ty *G. insubricum* vexer i trakter der aldrig någon *G. saxatile* är funnen. Att vår också endast är en afart af *G. Mollugo* är dessutom intet tvifvel. Yngre plantor, som vi redan 1816 updrogo af frön erhållne under namn af *G. tyrolense* Willd. liknade denna fullkomligt, men öfvergingo efter några år till den vanliga *G. Mollugo* (Se *Nov. Fl. Suec.*).

Deremot äre vi både af beskrifning och original-exemplar fullt förvissade, att den varietet af *G. Aparine* vi i *Nov. Fl. Suec.* anmärkt som vexande på stranden vid Malmö är — *G. tenerum* Gaud.!, så disparata bådas vexeställen än må synas. Denna vext är bestämdt endast en varietet af *G. Aparine*, till hvilken den odlad lätteligen öfvergår.

3. *Mentha*. Genom odling af *Mentha silvestris* och *viridis* på fet, fuktig och skuggfull trädgårdsjord hafva vi sett tvenne mycket märkvärdiga och lärorika former frambragte. Hos den sednare eller *Mentha viridis* hafva större delen af blomskärmen utvuxit till verkliga blad och denna derigenom förvandlats till en *Mentha verticillata*; från samma rot har den grenar med axlik blomning, endast nedre blomkransen i bladvecken, och fullkomligt i krans sittande. Detta vittnar tillräckligen huru osäker indelningen efter axlika och i krans sittande blommor hos detta slägte är, och att den efter skafade och oskaflade blad är vida väsentligare. Den på detta sätt förvandlade *Mentha viridis* liknar så mycket *M. rubra* *) att man efter karaktererne skulle lätt hänföra den till denna; de äro dock säkert skilde. Detta torde äfven kunna uplysa *M. Nepetoidis* förhållande till *Mentha aquatica*; redan i *Nov. Fl. Suec.* hafva vi af denna anmärkt som afart en form med

*) Sistledne års sommar funno vi denna på ett nytt ställe i *S. Skåne* Tullstorp, der *Mentha gentilis* äfven var ett ogräs på odlade ställen.

axlik blomning, derigenom att de öfre bladen felslå till smala blomskärm. *Hooker* i 4:de ed. af *Fl. Britannica* anmärker äfven en dylik. (Enligt *Osbeck*ska exemplar, som först up-täckte *M. hirsuta* Lin., är just denna Linnés egentliga *M. hirsuta*). Våra autentika exemplar af den vilda *Mentha piperita* eller Var. *Langii* Koch hafva blommorne äfven i ax, den vanliga har dem i hufvud med bladiga skärmbud. Deremot är *inflorescentia comosa*, d. v. s. att toppbladen sakna blomsterkransar, efter all vår erfarenhet en god karakter, som skiljer icke blott *M. arvensis*, utan äfven den verkliga *M. sativa* från alla kransblommiga former af *M. aquatica*, som med den vanligen förväxlas. Den äkta *M. sativa* tillhör egentligast flodstränder i skogiga, magra bergstrakter, såsom *V. Småland* der den finnes i stor mängd, hvarest aldrig finnas spår till någon verklig *M. aquatica*.

4. Under ofvan antyde förhållande utbildade sig af den smal- och spets-bladiga *M. silvestris* en utmärkt småblommig form, som på det nogaste öfverensstämmer med blommorne af *M. gentilis* utom de urnupne kronflikarne. Denna form var mig synnerligen lärorik derigenom att jag nu med full säkerhet kan antaga *M. gentilis* L. för en dylik småblommig form af *M. Agardhiana*; en åsigt, som jag länge hyst, men endast gissningsvis ej vågat framställa. Båda äro gifna i *Herb. Norm.* (Lyckligtvis hvarken har eller kan i Sverige tvifvel upstå om hvilken *Mentha* Linné förstått under *M. gentilis*, hvarom utländske forfattare äro i villrådighet och vanligen misstagit sig. Kände de huru allmänt bekant denna från äldre tider varit hos oss och att i samlingar finnas flera exemplar deraf från Linnés tid ur Upsala trädgård, skulle de visst icke tveka, att förena sig med Svenska Botanisterna i denna fråga). Sedan således den karakter, som hämtats af blommorne försvunnit, måste vi se oss om efter någon ny väsentligare karakter, som skiljer den således utvidgade *M. gentilis* från *M. sativa*. En sådan erbjuda bladen; hos *M. sativa* äro alla bladen tydligt skaftade, hos *Mentha Agardhiana*

(som är artens typiska form) och *M. gentilis* äro de under blomsterkransarne sittande bladen nästan oskaftade. Denna begränsning af *M. sativa* och *M. gentilis* rättfärdigas fullkomligt af yttre utseendet och deras geografiska utbredning. *Mentha Agardhiana* och *M. gentilis* förekomma vanligen i samma nejd; men i sällskap med den verkliga *Mentha sativa* hafva vi aldrig funnit den förstnämnda. *Mentha sativa* varierar ofta med hjertlika blad, en form som motsvarar *M. agrestis* Sol., som vi nu med full tillförsigt antaga som varietet eller underart af *M. arvensis*.

Hvad beklädningen på stjelk, blad o. s. v. i detta slägte vidkommer, så hafva vi redan i Nov. Fl. Svec. anmärkt, att denna för artbestämningen är utan all vigt; *ludna och glatta former förekomma af hvarje art*. Af denna anledning har Koch förenat äfven *Mentha silvestris* och *viridis* L. Analogien talar mycket för denna förening, men våra undersökningar af mångfaldiga både vilda och odlade former hafva icke lemnat oss något stöd för denna åsigt, men väl för en modifikation deraf således, att en del gräludna former skulle skiljas från *M. silvestris* och förenas med *Mentha viridis* (nemligen *M. silvestris* från Östergötland), och andra glatta (den Öländska *M. viridis* = *M. lœvigata* Willd.) förenas med den Öländska och Skånska *Mentha silvestris*, en förmodan *), som likväl endast framställes till närmare granskning. Diagnostiken för denna förändrade artbestämning blefve mycket lättare; den så bestämde *M. silvestris* igenkännes genast af sina

*) Läsaren behagade observera, att vi sjelfve så rubricera denna uppgift. Då vi likväl sjelfva upgifva något som bestämdt, omisskänneligt, omisstydligt o. s. v. eger man väl rättighet vederlägga vår uppgift, men icke upgifva ett förhållande, som vi efter tillräcklige grunder tro oss klart hafva insett, för en blott "förmodan." Det berättas att en förnäm man en gång yttrat till dåvarande Professor T. "Jag har hört att min Herre rogar sig med att skriva vers," men fick till svar: "Nej min Herre, jag gör det på fullt alvar."

tjocka, kubbiga, sammanhängande trubbiga ax, smala bladskärm, breda blad o. s. v. från all *M. viridis*, med smala, spetsiga blad.—Vid detta tillfälle torde vi äfven få bekantgöra det märkvärdiga fynd som Herr Apotekare *Stenberg* i Helsingör gjort af den utmärkta *Mentha rotundifolia* L. fullkomligt vild på Bornholm (hvilken ö naturligare hör till Svenska än Danska Floran), hvarigenom anledning är att söka den i Ö. Skåne, som har åtskilliga i anseende till den sena blomningstiden ej nog undersökte former af *Mentha*, öfver hvilka Herr Mag. *Ringstrand* torde bäst kunna lemna närmare uplysning.

5. *Veronica agrestis*. Nu mera betviflar väl knappast någon Botanist, som haft tillfälle närmare studera dem, *V. polita*, *opaca* och *persica**) sjelfständighet som arter, men vi hafva funnit ett synnerligt, temligen allmänt gängse misstag i deras begränsning. Man har nemligen först tagit en storvext *V. agrestis* med tillfälligtvis *inskurna* (på samma stånd med hela) foderflikar för *Var. calycida* men denna form är så obetydlig och i intet afseende utmärkt, att den icke ens förtjenar anmärkas som form då den rätta *Var. calycida*, som är nästan uprätt och mycket spensligare än *V. agrestis*, genom bladform, glatthet, *beständigt femdelle och inskurna* foderflikar samt större hvita kronor är så beständig och utmärkt, att den kan betraktas som en verklig underart af *V. agrestis*. Den förekommer på åkerfält för sig truppvis växande, icke blandad med *V. agrestis vera*, till hvilken den dock ovedersägligen hörer, ehuru den till yttre utseendet mera liknar *Veronica polita*. Derföre har den af andra blifvit anförd som en hvitblommande varietet af *V. polita*. *Rei-*

*) Då icke alla vexter af främmande ursprung uteslutas, försvarar denna väl sin plats i Sv. Floran. Vål lærer den försvunnit på de jordvallar, der den förr så ymnigt stod vid Lund, men på närliggande åkerfält är den i mängd för par år sedan funnen af Baron *Düben*. I många trädgårdar är den ett besvärligt ogräs, som icke står till att utrota utan suarare ökar sig år från år.

chenbach, som af våra exemplar deruti väl igenkänd vår *Veronica agrestis calycida*, hänförer dock denna till *V. polita*, hvilken likväl liksom alla *Veronicae* med spetsiga foderflikar aldrig varierar med dessa inskurna. Från utmärkte Tyska Botanister hafva vi äfven erhållit *V. agr. calycida* under namn af *V. polita* och som bevis, att *V. didyma* Ten. (hvilken endast kan föras till *V. agrestis calycida*; "foderflikarne inskurne" är dess hufvudsakliga kännetecken och arten således grundad på en atypisk form) hör till *V. polita*. Ehuru man efter torrade exemplar lätt kan blifva mest böjd att hänföra den till *V. polita*, är det vid undersökning af den lefvande vexten genast uppenbart, att den tillhör *V. agrestis*, hvilket kulturen tillika bestyrkt.

6. Att *Sinapis orientalis* Decand. är endast en form af *Sinapis arvensis* med stråfhåriga skidor, som vi i *Nov. Fl. Svec.* upgifvit, är genom dess allmänna kultur i Bot. Trädgårdar så bestyrkt, att det ej bordt ånyo anmärkas, om icke D:r *Hartman* upgifvit i ett föregående nummer af denna Tidskrift, att enligt *Reichenbach* Decandolles *S. orientalis* är något helt annat än ofvannämde varietet. Häruti ligger likväl ett missförstånd af både Decandolles och Reichenbachs egna upgifter. I *Syst. Veg.* II. p. 616 säger *Decandolle*, att dess *S. orientalis* endast afviker genom stråfhåriga skidor från *S. arvensis*; att den sannolikt endast är en varietet af den samma, hvarföre den förut blifvit tagen; att *Sinapis arvensis* i Linnés *Herb.* (således väl den Svenska) är just Decandolles *S. orientalis*, och ej dess *S. arvensis*. I *Prodr. Syst. Veg.* I. p. 219 citeras som säkert synonym till *S. orientalis* endast *Schkuhr Handb. t. 186*. Derjemte upgifver *Decandolle*, att Linnés *S. orientalis* genom tydligare strimmor möjligen är skild från dess *S. orientalis*; det är denna som *Reichenbach* förmodar sig hafva återställt i sin *Iconograph. Crucif.* (men är själf osäker om denna bestämning, hvarföre Förf. endast med frågetecken benämner den *S. orientalis* L?). Att den icke är Decandolles *S. orientalis* inser visst *Reichenbach* mycket väl,

men synes tvifla huruvida den skall räknas till *S. arvensis* eller *S. Schkuhriana*, hvilken efter *Reichenbachs* bestämning skiljes efter andra karakterer, men bägge variera med glatta och stråfhåriga skidor.

7. Under *Corydalis bulbosa*, *digitata* eller *Halleri* förekomma tvenne olika vexter, hvilka nyaste författare anse som skilde arter. Genom de odlingsförsök, som vi meddelat i Nov. Mant. 2, anse vi det vara utom allt tvifvel att *Corydalis bulbosa racemo virgineo cernuo* endast är en frodigare form af *C. fabacea* med inskurna blomskärm, en åsigt som äfven gillas af Prof. *Wahlenberg* och *Koch* (Deutsch. fl. V. p. 58). Deremot är den vanligen förväxlad med *C. solida* Smith et Koch, en verklig skild art, hufvudsakligen genom dess biologiska karakter: *racemus virgineus erectus*. Då båda Prof. *Wahlenbergs* varieteter af *C. bulbosa* af Koch citeras till *C. fabacea*, tro vi oss böra anmärka, att den verkliga *C. solida* äfven finnes i Sverge, i mängd på Gottland och äfven i mellersta Sverge.

8. Af de flesta Botanister, som berest Gottland, hafva vi erhållit en *Thalictrum minus*, som, ehuru redan anmärkt och bestämd af *Linné*, tillhör en helt annan art än den långs vestra kusten från Sundet i Skåne till Jedderen i Norge förekommande. Redan för flera år tillbaka antog jag den Gottländska vara *Th. collinum* Wallr.!, men för att icke gifva anledning till säfånga controversier*) har jag icke velat be-

*) Efter min öfvertygelse är det ganska äfventyrligt att som inhemska uptaga vexter efter enskilda exemplar i vextsamlingar, som lätt kunna vara förväxlade. Så f. ex. finnes i *Montins* Herb *Halimus Portulacoides* (verus), enligt påskrift samlad af Leche i Skåne. Men som anvisning för ytterligare efterspaningar förtjena de alltid upmärksamhet. Så f. ex. funno vi för flera år sedan, vid genomseende af vextsamlingar från Östergötland, under bekanta namn flera utmärkta som Svenska okända vexter, af hvilka efter flera fruktlösa försök det i år änteligen lyckats oss erhålla *Arabis arenosa* L. och *Thlaspi alpestre* insamlade för Herb. Norm. genom den skicklige och

kantgöra denna bestämning förr än jag kunde framlägga tillsammans båda i Herb. Norm. Detta hoppas jag i år kunna göra, emedan enligt skriftliga underrättelser den Gottländske *Th. minus* (*Th. collinum Wallr.!*) blifvit insamlad af Herr Kandid. *P. Afzelius*; den vid Vesterhafvet förekommande af Baron *Düben*. Båda dessa arter har jag haft tillfälle en längre tid studera odlade och är om deras bestämda åtskillnad af deras olika vexesätt, blomningstid fullkomligen förvisad. De erbjuda dessutom goda fytografiska karakterer; till de redan bekanta kunna vi tillägga, att hos *Th. collinum*, som har skaftade blad vid basen, stjelkbladen äro sessila på vagerne, hos *Th. minus*, som är bladlös vid basen, äro åter alla stjelkbladen skaftade. — Men utom nämde *Th. collinum* finnes på Gottland en annan med dessa närbeslägtad *Thalictum*, som enligt figur och beskrifning öfverensstämmer väl med *Th. capillare* Reich. (en ännu icke tillräckligen bekant art, som endast funnits vid Odern i Preussen). Äfven den lemnas i 7:de faciklen af Herb. Norm. Updragen af frön, insamlade af framledne Rosén, har den både i trädgården vid Braås i Småland och i Archiater Afzelii här i Upsala bibe-hållit oförändradt sitt egna utseende och vexesätt, men som säker art våga vi dock icke uptaga den. *Koch*, som äfven lemnar den obestämd, anser den komma *Th. minus* närmast; i vår tanka kommer den närmare *Th. collinum*, ehuru den saknar dess stipeller. (Den Öländska *Th simplex tenuifolium* är *Th. Bauhini* Reich. Ranunc. t. 40, ej dess *Th Galioides*. t. 37).

9. Sedan vi genom odlings-försök bestyrkt den vanliga *Ranunculi reptantis* L. förening med *R. flammula* (Nov. Fl.

nitiske Hr *Holmgren*, som återfunnit dem på de upgifna vextställen, hvilkas riktighet vi måste erkänna att vi betvillade. De öfrige, såsom *Allium sphaerocephalum* uoder *Allium arenarium* och *Hierochloa australis* under *H. odorata*, både enligt etiketten samlade kring Linköping, hafva icke ännu bekräftat sig; som de odlats i härvarande Bot. trädgård är väl troligast, att exemplar derifrån blifvit inlagde jemte de rätta, som på de upgifna vextställen finnas.

Svec.) har Herr Adjunkt *Lindblom* framställt den åsigt, att den högnordiska och alpiska formen deraf likväl vore skiljbar som art genom sin betydligt afvikande fruktbildning. Vi hafva icke haft tillfälle att se den lefvande, men tro en observation, som vi i år här vid Upsala haft tillfälle göra, förtjena anmärkas. Den här vexande *R. reptans* har vanligen flammulæ-frukter, men stundom finner man en och annan af de nedre karpellerne i samma hufvud mera utbildad dubbelt större alldeles sådana som den alpiska *R. reptans* beskrifves. Det besynnerligaste härvid är att dennas flammulæ-frukter, syntes vara abortierande.

10. Öfver *Droseræ obovatæ* förening med *Dr. longifolia*, som vi i Recens. öfver Kochs Syn. först framställde, är endast, sedan den berömde *Koch* sjelf gillat vår åsigt, att tillägga att imellan bådas frön icke finnes ringaste skillnad, äfven under betydlig förstoring. Utom nämde var. hafva vi ytterligare funnit en tredje form af nämde art med nästan jembreda blad, 1—2-blommiga skaft, icke högre än bladen. Enligt figur och beskrifning öfverensstämmer den fullkomligt med *Drosera linearis* i Hook. Fl. Boreali-Americana.

11. Grunden hvarföre jag hänför *Geranium pimpinellifolium* Cav. till *Erodium moschatum*, och icke, som vanligen sker, söker den i en obetydlig form af *E. cicutarium*, är den att Cavanilles figur noga öfverensstämmer med en form af den förre vuxen på mager jord, men alls icke med den sednare, och att de kännetecken, som upgifvas för den samma, förgäflves sökas, som *Koch* erkänner, hos någon form, af *E. cicutarium*, men väl tillkomma *E. moschatum*. Att nämde form af *E. moschatum* verkligen tillhör denna, och icke är egen art, har jag direkt erfarenhet. Den vanliga *E. moschatum* fans i Okt. 1839 här vid Upsala på ett ställe i mängd (men säkerligen tillfälligtvis utkommen från någon trädgård) af Profess. *Czernaiew* från Karkow, som en tid vistades här egentligen för kryptogamernes studium; följande sommar fans der endast Cavanilles *E. vimpinellifolium*, fullkomligen öfverensstämmande

med de exemplar jag 1813 erhöill af en Farmaceut i Varberg tagen i trakten derikring; men då jag icke sjelf funnit den, kan jag icke uplysa huru pass vild den är. Som arten blifvit funnen flerstädes förvildad på odlade ställen och derföre redan uptagen i Linn. Fl. Svec. så har förhållandet väl sannolikast så äfven varit vid Varberg. Skulle den likväl finnas verkligen vild någorstades i Skandinavien, så bör det vara i dess vestligaste delar; ty den är en vestlig vext, allmän i England.

12. Att *Sedum Thelephium* och *maximum* endast äro varieteter af samma art äro vi genom bådas öfvergång uti hvarandra fullt öfvertygade. Bland stensättningarne kring en graf, der bottnen var mycket fuktig, vid Lindberga Prestgård i Halland togo vi 1838 en *Sedum* med långa tunna nedtill afsmalnande blad; af rotknolar deraf planterade samma år på torr men fet lokal vid Femsjö fanns 1840 *Sedum maximum* upvuxen. Att vår Svenska *Sedum reflexum* L. icke heller är skiljbar från *S. rupestre* L. hafva vi tillräckliga grunder att antaga. På torra ställen blifva bladen mera tätt gytttrade och uprätta samt rödaktige, på fuktigare bergsidor åter blir den mera långsträckt, bladen glesare, tillbakaböjde, färgen antingen isgrå (*Sedum glaucum* Smith) eller i skugga fullkomligt grön. Alldeles samma förändring undergår *S. sexangulare*; vi hafva i år vid Viks Herregård i Upland på en beskuggad fuktig klippa samlat den med glesa klolikt tillbakaböjde ljusgröna blad som är fullt ut så utmärkt som *S. reflexum*. Något dylikt kan man äfven observera på *S. acre*, ehuru dess blad icke blifva tillbakaböjda.

13. Tvifvel hafva i sednare åren blifvit framställdt om *Scleranthi annui* och *perennis* artskillnad. Också finner man mångfaldiga mellanformer; på torra backar och fält är *Scleranthus annuus* oftast perennerande (v. biennis), deremot blir *Scl. perennis* årig på sandfält som årligen plöjas. Endast hos vexter, som äro *fugaces*, det vill säga på en bestämd tid afblomstra och med frömogningen bortdö, är durationen af

vigt; alla *persistentes* hafva förmåga att tillika perennera, hvaraf den vanligen så olika uppgifna durationen lätt förklaras. Efter vår erfarenhet ligger ingen skillnad uti durationen imellan *Scleranthi*; båda perennera på torra fält, då vegetationen tillika blir mera gytttrad hårdare; men de blifva årige på odlad och årligen plöjd mark, der hela vexten blir spädare, mera långsträckt och färgen lifligare grön; men äro, blott man riktigt åtskiljer, de analoga formerne af båda, väl skilda arter.

14. Få vexter synas vara svårare att diagnosticera än *Chenopodium album* och *opulifolium*; endast de något bredare bladen erbjuda någon skillnad, men öfvergångsformer finnas i mängd. Jag inser knappast huru man efter vanliga principerne för artbestämning efter karakterer och öfvergångsformer kunnat skilja dem som arter, men efter den biologiska princip, som jag för arternes bestämmande framställt, blir deras skillnad klar och säker. Sådde samtidigt blommar hos oss *Ch. opulifolium* alltid mycket sednare. Dess sömn är djupare, ty nattetid sloka dess blad ner. Men det mest i ögonfallande är, att under tidiga frostnätter, som vi dessa dagar (15 Sept.) här i Upsala haft, bortfryser *Ch. opulifolium* till roten, dess vattenaktiga stjelkar ligga kullslagne till marken, under det den omkringstående *Ch. album* icke lidit det minsta.

15. Af *Betula glutinosa* sågs 1811—1814 vid Näsbyholm i Småland ett träd med djupt flikiga blad, alla flikarne rundade och trubbiga, närmast liknande Hagtorn eller *Acer campestre*. Vi förvara ännu exemplar deraf. Denna form är synnerligen märkvärdig derigenom, att den fullkomligt motsvarar *laciniata* af *Betula alba*, men denna sednares flikar äro långspetsade. Trädet blef sedermera afhugget; då upvexte från den kvarblifna stubben kraftiga friska skott med blad af den vanliga *B. glutinosa*, ett förhållande, som äfven lærer inträffa med *Betula alba laciniata*. Båda äro rättast att anse för missbildningar. Troligen är äfven den i Vermland af Kandid. *P. Afzelius* upptäckta märkvärdiga *Populus villosa* Lang. (full-

kömligt öfverensstämmande med Ungerska exemplar) snarast att anse som en dylik.

16. Är verkligen vår *Juncus supinus* β . Nov. Fl. Svec. *Juncus nigrifellus* Donn, som vi i Sv. Litt. 1838 förmodat och äfven Dr Hartman antagit (tvifvel kunna upstå derigenom, att Engelske författare, som bäst borde känna den, förena den med den vida skilda *J. lamprocarpus*), så är *J. nigrifellus* ganska bestämdt en afart eller snarast den *mest typiska formen* af *J. supinus*. Redan 1814 anmärkte vi i Nov. Fl. Svec., att den genom kultur öfvergick till *J. supinus* och att *Juncus alpinus* Pers. Syn. enligt egenhändiga exemplar var dertill ett säkert synonym. Ehuru förvissade vi voro om denna observations riktighet, hafva vi sednare åren ånyo åt densamma lemnat speciel upmärksamhet och funnit deras identitet genom talrika öfvergångar i naturen till öfverflöd bestyrkt. *Juncus supinus* förekommer både med 3 och 6 ståndare på samma tufva; båda ega den egendomligt bildade lok-roten, båda proliferera äldre på samma sätt; *Juncus supinus* β . vexer på fastare gräsbevext eller mosslupen botten, men då denna öfvergår till bar dy blir den den vanliga *J. supinus*.

17. *Wimmer* anför i sin nyaste bearbetning af Schlesiens Flora att han funnit de bestämdaste öfvergångar imellan *Poa sudetica* och *P. hybrida* Gaud. (Rättast bör denna sednare kallas *P. quadripedalis* Ehrh., ty exemplaren deraf i dess Gram. et Calam. höra uppenbart till *P. hybrida*; det är ock aldeles obegripligt hur man kan citera den till *P. sudetica*; sjelfva namnet säger ju att den icke kan vara den egentliga *P. sudetica*). Denna observation kunna vi icke annat än bestyrka. Till hvilkendera man skulle hänföra den i Botaniska trädgårdarne odlade *P. sudetica*, är icke möjligt med säkerhet afgöra. Från Norge hafva vi genom vår frikostige vän, Prof. *Blytt*, erhållit exemplar, som måste hänföras till den egentliga *Poa sudetica* men tydligen visa öfvergång till *P. quadripedalis*. Några bestämda karakterer finnas icke; på den Skånska *P. hybrida* (vår *P. sudetica* β) äro blommorne

fullkomligt fria, icke genom ull förenade. På denna karakterernes obliteration lägga vi dock icke synnerlig vikt, emedan den bevisar för mycket; ty efter samma skil skulle då t. e. de så väl skilda *P. trivialis* och *P. pratensis* förenas; vi hafva nemligen former af den förra med trinda, släta slidor, kort bladsnärp o. s. v.; af den sednare med hoptryckta sträva slidor, utdraget bladsnärp o. s. v. *) Desto mera vikt lägga vi på de analoga former som alla närbeslägtade arter framvisa; *Poa sudetica* är en hårdare, mera sammandragen fjällform; *P. hybrida* eller *quadripedalis* en mera utdragen,

*) Just den omständigheten att alla karakterer kunna försvinna imellan tvenne närbeslägtade vextformer, men sjelfva vexterne likafullt med lätthet alltid af ett öfvadt öga genast urskiljas, är bästa beviset för deras verkliga artskillnad. Så f. e. hafva vi här funnit *Rumex crispus* utan alla gryn och skiljemärken, vexande bland *Rumex domesticus*, men ingen fråga kan derföre upstå om deras förning. På samma sätt hafva vi äfven i år insamlat *R. aquaticus* (*Hydrolapathum*) mycket bredbladig utan minsta sporr till gryn på de fullt mogna valvlerne; *Rumex maximus*, *Hippolapathum* här i Upsala stad med blad smala som *R. aquatici*. Alla för afdelningen *Hydrolapathi* arter upgifna karakterer försvinna genom mellanformer, utom de af rotbladskäftens beskaffenhet tagna. Också herrskar den största förvirring i synonymien hos olika författare. Man jemföre f. e. noga *Rumices* i *Hook. Brit. Fl. ed. 4.* — Beskrifningen af *Rumex conspersus* passar fullkomligt till tre å fyra olika *Rumices*, hvaraf en hör till *R. aquaticus*, en annan är säkert *Rumex cordifolius* Horn.; den för Skåne efter Lilja upgifna synes stå närmast *R. acutus* eller *cristatus*, som enligt original exemplar af Wallroth icke är fullt identisk med *R. pratensis* Koch; men den i min tanka ursprungliga *R. conspersus* än åtskiljes från alla genom sina uptill från sidorne hoptryckte något sammandraget ränlade nedåt platta bladskäft, då de hos *R. Hippolapathum* äro midtpå och nedtill runda och hos *R. cordifolius* från ryggen sammantryckta, ofvan öfverallt platta och bredt men föga uphöjdt kantade. Någon karakter, hvarigenom likväl nämde *R. conspersus* skiljer sig från *Rumex confertus* Willd., en i östra Europa och Sibirien vida spridd art, kunna vi icke nu upgifva.

spädare och laxare form af samma art, i sankt skuggrika kärr.

18. *Aira uliginosa* Weihe är ett gräs, så utmärkt af både afvikande bladbildning, olika utseende och vextställe på dygiga, större delen af året öfversvämmade ställen, samt slutligen sena blomningstid (först i Aug. Sept.), att vi finna aldeles nödvändigt att hvar och en, som endast sett den torrkad, måste vara mest benägen anse den för egen art. Men vi tveka högeligen om någon, som med upmärksamhet undersöker den på sitt naturliga vextställe skall dela denna åsigt. Åtminstone funno vi genast, och alla de talrika Botanister, som jemte mig insamlat den vid Femsjö, hafva blifvit öfvertygade, att den endast är en just genom den så egendomliga lokaliteten frambragt afart. Följer man den nemligen från yttersta vattenranden till de närbelägna grusbackarne så har man den tydligaste öfvergångs-kedja man kan önska. Vi tro ock den egna lokaliteten vara tillräckelig att förklara de öfriga afvikelserne. Som bladen upvexa under vattnet blifva de hår-fina, aldeles som hos *Juncus supinus fluitans* m. fl. Som den hela våren är dränkt under vatten, hinner den därför först frampå hösten i blomning, och genom den påskynade vegetationen blir den till alla delar spädare och finare, aldeles som hos *Card. hirsuta clandestina*. Den är både till karakterer och utseende så afvikande, att vi visst icke skulle uptagit den endast för varietet, om det varit möjligt updraga någon gräs.

19. Redan 1812 funno vi vid Falsterbo i stor mängd en utmärkt *Equisetum*, som af oss bestämdes till *E. palustre arena-rum*. Då vi genom säkra original-exemplar blifvit förvissade, att den var identisk med *E. pratense* Schlecht. ! *Fl. Berol. et Auct. Germ.* uptogo vi den under dess namn, då samvetsgrannheten födrade att icke utan direkt erfarenhet afvika från den antagna åsigten. Sedan nu likväl äfven *Schlechtendahl* erkänt den för en var. af *Equisetum palustre*, synes vår ursprung-

liga bestämning vara utom allt tvifvel och dess synonymi blifva således

Equisetum palustre arenarium Fr.

E. pratense Schlecht. *Fl. Ber. et plur. Auct.*

E. campestre Schult. *Fl. Starg.*

Schlechtendahl har tillika uplyst, att *E. umbrosum* är den ursprungliga *E. pratense* Ehrh., hvilken benämning derföre väl bör antagas. Minst kunna vi inse billigheten af *G. F. Meyers* förslag, att för den i Tyskland vanligaste bestämningen af *E. palustre arenarium* till *E. pratense* benämna *E. umbrosum* för *E. Ehrhartianum*, då väl det förstnämnda namnet bör bibehållas i fall man ej ville återställa Ehrharts.

II. Hvarjehanda.

1. Kandidat *P. Afzelius*, som i år berest Gottland och der samlat en mängd intressanta vexter, har äfven hemfört blad och lefvande rötter af en steril *Iris*, som fanns fle-rastädes på öen. Dessa tillhöra otvifvelaktigt samma art, som i Skåne (t. ex. vid Krageholms sjö) blifvit funnen utan blom-mor; och, efter jemnförelse med den här i Botaniska träd-gården odlade, säkert är *Iris Siberica* (jfr. *Fl. Scan.*). Således hafva vi genom *Sonens* försorg erhållit bekräftelse på en art, som dess framlidna Fader Prof. *A. Afzelius* redan för 60 år sedan upgaf som Svensk! — Troligen tillhör den af Hr *Ny-man* äfven på Gottland funna art (se *Bot. Not.* 1841, N:o 8) med bredare krökta blad en annan art e tribu *Barbatarum*. — Mätte någon på Gottland boende söka att passa på dessa un-der deras blomningstid, som både är tidig och snart öfvergå-ende, hvarföre de lätt undfalla resande Botanister.

(Ur bref från Prof. Fries).

2. Bland de flera utmärktare lafarter, hvilka Prof. *Zet-terstedt* samlade under den resa han förra året företog i Jemtland, är äfven *Umbilicaria atro-pruinosa* Schær., hvilken

länge ansågs ensamt tillhöra mellersta och södra Europas fjelltrakter, tills den för några år tillbaka fanns temligen allmänt spridd på fjellen i mellersta Norge, hvarest Hr *The- denius* äfven updagade den i Herjeådalen; då Prof. *Zetterstedt* nu äfven funnit den i Jemtland, synes man kunna antaga att den torde förekomma i de flesta fjelltrakter af Skandinavien. — I sammanhang härmed vill Utg. nämna att en utförlig berättelse om Prof. *Zetterstedts* resa i Jemtland och angränsande del af Norge kommer att inflyta i Vetenskaps-Akademiens botaniska årsberättelse.

3. Enligt upgift af Hr *Lilja* i N:o 9 af Tidning för trädgårdsskötsel och allmän vextkultur har Stud. *Lundberg* under detta års sommar funnit *Anagallis cærulea* Schreb. i temlig mängd i en åker vid Lyngsjö i Kristianstadstrakten. — Äfvenledes har Hr *Lilja* underrättat Utg. att Hr *Hesselgren* funnit *Poterium Sanguisorba* L. vid Limhamn nära Malmö.

4. Enligt underrättelse från Magr. *Areschoug* är man i Göteborg betänkt på inrättande af en botanisk trädgård, hvartill medel skola anskaffas genom subskription, som är öppnad och hvartill 3000 R:dr B:ko redan äro tecknade och resten, som man hoppas, snart nog skall insamlas. Göteborg är dock i fråga om publika inrättningar den första staden i riket. Dess zoologiska museum t. ex. har i årlig inkomst 1000 R:dr B:ko. Utg. kan ej annat än önska framgång åt den projekterade trädgården och tror att den inom kanske icke så många år skall ej blott uphinna utan öfverträffa både Lunds och Upsala trädgårdar.

5. Af det af Rikets sednast församlade Ständer beviljade anslag till resestipendier, läroböckers och lärda arbetens utgifvande har Regeringen tilldelat Prof. *Wikström*, såsom understöd till utgifvandet af den af honom påbörjade Flora ofver Stockholmstrakten, en summa af 666: 32 B:ko att årligen utgå till nästa riksdag. Det är fägnande att se det äfven den botaniska literaturen får hugna sig af en andel af detta an-

slag; men liksom Ref. vid anmälandet af första dehn af nämnde arbete anmärkte, att vid detsammars redaktion icke var iakttagen någon ändamålsenlig ekonomi, så torde icke heller allt skäl saknas att anmärka, det nämde understöd var väl stort med afseende på ett arbete af så speciet och lokalt intresse, ehuru Ref. dermed icke vill hafva sagdt, att icke Prof. Wikström så väl för den derpå nedlagda lit och använda tid, äfvensom för den förtjenst han genom de botaniska årsberättelsernas utarbetande ådagalagt, ganska väl förtjent denna upmuntran, helst som hans lön lär vara föga betydlig.

6. Etats-Rådet, Riddaren af Danebrogs-Orden, Prof. *Jens Wilken Hornemann* afled i Köpenhamn d. 28 Juli detta år. Utg. hoppas att framdeles blifva i tillfälle att meddela några biografiska underrättelser om denne för Skandinavien Flora och i allmänhet för Botanikens studium i Norden så högt förtjente man. Professor *Schouw* har efter honom öfvertagit de till Botaniska Professionen i Köpenhamn hörande åliggander, hvaribland äfven vården om botaniska trädgården. Redaktionen af *Flora Danica* är, åtminstone tills vidare, updragen åt Bot. Docenten *S. Drejer*, hvilken äfven i hufvudsaklig del ombesörjt den sist utkomna fascikeln.

7. Ett ännu notablare dödsfall har inträffat i det att *Augustin Pyramus de Candolle*, utan motsägelse den störste bland Europas, och således jordens, nuvarande Botanister, afled i Genf d. 9 Sept. Han var född i Genf d. 4 Febr. 1778 få dagar efter Linnés död. Upfostrad i trakten af Grandson i Wallis fortsatte han sina studier i Frankrike, der han erhöll Medicinæ Doktors-diplom, för hvilket han utgaf sitt försök om vexternas medicinska egenskaper. Han blef Professor i Botaniken vid medicinska fakulteten i Montpellier, men återvände 1816 till Genf, hvarest en botanisk lärostol för honom inrättades, hvilken han bibehöll till 1835, då han öfverlemnade den till sin son. Här utarbetade han de för alla tider oförgångliga arbeten, som förvärfvade honom

sin stora ryktbarhet. Men det var icke endast genom dessa som han inverkade på botanikens studium. Hans stora bibliotek och enorma vextsamlingar från alla trakter af jorden voro med den största liberalitet tillgängliga för alla botanister, som besökte Genf, dit äfven för denna anledning en mängd samlades. Han stod i den vidlyftigaste korrespondens och erhöi från alla jordens trakter vexter sig tillsända, hvilket allt satte honom i tillfälle att utarbete sitt klassiska arbete: *Prodromus systematis vegetabilis*, hvilket han likväl icke hann sluta. Hans som och efterträdare *Alphons De Candolle* lærer skola fortsätta det; måtte det ske på samma äkta vetenskapliga och grundliga sätt, som utmärker de af Fadren utgifna sju tomerna.

III. Anmälan.

Prof. *Fries* har till införande meddelat efterföljande förteckning på de vexter, som innehålles i *Herbarium normale fasc. VII*, hvilken nu snart är färdig. Vid genomögnandet af denna lista kan enhvar öfvertyga sig, att denna fascikel, i fråga om nya, sällsynta och intressanta vexter, icke blott mäter sig med utan öfverträffar de föregående.

1. <i>Matricaria maritima</i> L. (non Auct.)	17. <i>Cardamine bellidifolia</i> L.
2. <i>Filago montana</i> a. L.	18. — <i>hirsuta</i> v. <i>clandestina</i> Fr.
3. <i>Scorzonera humilis</i> L.	19. <i>Camelina silvestris</i> Wallr.
4. <i>Leontodon hispidum</i> L. a et b. glabr.	20. — <i>sativa</i> Crantz a. b.
5. <i>Carduus nutans</i> L.	21. — <i>dentata</i> Pers.
6. <i>Anchusa officinalis</i> L. cum var.	22. <i>Thlaspi alpestre</i> L.
7. <i>Ballota nigra</i> L. a et b.	23. <i>Thalictrum minus</i> L.
8. <i>Galeopsis tetrahit</i> v. <i>pallens</i> Fr.	24. — <i>flexuosum</i> Bernh. ex Reich.
9. <i>Mentha viridis</i> L. a et b.	25. — <i>collinum</i> Wallr. ex Koch.
10. — <i>piperita</i> L. (cult)	26. <i>Ranunculus Philonotis</i> Ehrh.
11. <i>Rhinanthus major</i> Ehrh. var.	27. — <i>nivalis</i> L.
12. — <i>minor</i> v. <i>angustif.</i> Koch.	28. — <i>pygmaeus</i> Sol.
13. <i>Sinapis alba</i> L.	29. <i>Hypericum tetrapterum</i> Fr.
14. <i>Sisymbrium Thalianum</i> v. <i>ly-ratum</i> Koch.	30. — <i>pulchrum</i> L.
15. <i>Arabis arenosa</i> Scop.	31. <i>Dianthus deltoides</i> v. <i>glaucus</i> Smith.
16. — <i>alpina</i> L.	32. <i>Silene anglica</i> L.

33. <i>Stellaria palustris</i> Retz.	67. — <i>latifolia</i> L.!
34. — <i>alpestris</i> v. <i>panicul.</i> Fr.	68. — <i>angustifolia</i> Reich.
35. <i>Cerastium trigynum</i> Vill.	69. <i>Allium Sibericum</i> . L.
36. <i>Trifolium hybridum</i> L.	70. — <i>Schoenopraso</i> — <i>sibericum</i> .
37. <i>Medicago sativa</i> L. a. b.	71. <i>Juncus acutiflorus</i> Ehrh.
38. — <i>silvestris</i> Fr. a. b.	72. — <i>nodulosus</i> Wahlenb. var.
39. — — v. <i>procumbens</i> Bess.	73. — <i>bufonius</i> v. <i>fasciculatus</i> Koch.
40. — <i>falcata</i> L! (non <i>Exter</i>) a. b.	74. <i>Luzula arcuata</i> Wahlenb.
41. <i>Vicia Orobus</i> Dec.	75. <i>Carex ericetorum</i> Poll. var.
42. — <i>Cracca</i> var. <i>leptophyll.</i> Fr.	76. — <i>distans</i> L.
43. <i>Rosa dumetorum</i> Thuill.	77. — <i>punctata</i> Gaud.
44. — <i>mollissima</i> Willd.	78. — <i>vaginata</i> Tausch.
45. a — <i>cinnamomea</i> L.	79. — <i>livida</i> Willd.
b. — <i>mutica</i> <i>Fl. Dan.</i> ex Reich.	80. — <i>rariflora</i> Sm.
46. <i>Rubus pruinosis</i> Arrh.	81. — <i>capillaris</i> L.
47. — <i>corylifolius</i> Sm.	82. — <i>silvatica</i> Huds.
48. <i>Potentilla sordida</i> Fr.	83. — <i>remota</i> L.
49. — — v. <i>Güntheri</i> Fr.	84. — <i>canescens</i> v. <i>firma</i> Blytt.
50. — <i>intermedia</i> L.	85. — <i>Blyttii</i> Fr.
51. <i>Poterium Sanguisorba</i> L.	86. — <i>parallela</i> Sommerf.
52. <i>Euphorbia Cyparissias</i> L.	87. <i>Blyttia suaveolens</i> Fr.
53. <i>Polygonum mite</i> Schrank var.	88. <i>Stipa pennata</i> L.
54. <i>Rumex conspersus</i> Hn.	89. <i>Avena intermedia</i> Lindgr.
55. — <i>domesticus</i> Hn.	90. — <i>agrostidea</i> Fr.
56. — <i>crispus</i> L.	91. <i>Poa sudetica</i> var. Fr.
57. <i>Ulmus glabra</i> Mill.	92. — <i>trivialis</i> L. var.
58. <i>Salix Lapponum</i> L.	93. — <i>depauperata</i> Brown? Blytt.
59. — <i>cinerea</i> L.	94. <i>Bromus inermis</i> L.
60. — <i>aurita</i> L.	95. — <i>pratensis</i> var. <i>simplex</i> Fr.
61. — <i>nigricans</i> v. <i>borealis</i> Fr.	96. — <i>mollis</i> a. et b. <i>lejostachys</i> .
62. — <i>Myrtilloides</i> L.	97. — <i>hordeaceus</i> L.
63. — <i>pyren. norvegica</i> Fr.	98. <i>Elymus geniculatus</i> Curt.
64. — <i>reticulata</i> L.	99. <i>Equisetum arvense?</i> <i>riparium</i> Fr.
65. <i>Orchis incarnata</i> L. <i>latifolia</i> .	100. <i>Chara gracilis</i> Smith.
66. — — v. <i>angustifol.</i>	

Rättelse:

I N:o 8 pag. 160 rad. 22 står *Hoburg*, men skall vara *Thorsborg*.
 — — 10 — 178 — 1 nerifr. står §. 13, skall vara §. 17.

☞ Af förekomna anledningar finner Utg. sig föranlåten att förklara, det orsaken till detta och föregående Nummers fördröjda utgifvande är att söka i hopade göromål på boktryckeriet, som äfven förorsakat, att detta nummer utgör blott 1½ och ej 2 ark, som Utg. önskat.